

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง คำซ่อนความหมาย

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์
ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

คำไทยใช้ให้ถูก

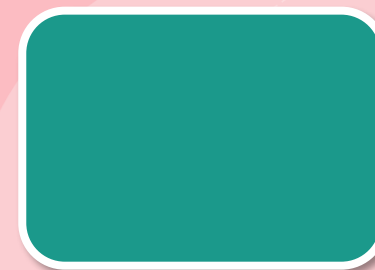
๑.

ประมุข

๒.

ประมุก

คำไทยใช้ให้ถูก

ประมุข

[ประ-มุข] หมายถึง

(น.) ผู้เป็นใหญ่เป็นหัวหน้าของประเทศหรือศาสนา เป็นต้น.

ทบทวน

ความรู้เดิม

อ่านและพิจารณาประโยค

วันนี้ท้องฟ้าปลอดโปร่ง
มองเห็นดาวเต็มท้องฟ้าเลย

อ่านและพิจารณาประโยชน์

ผู้หญิงคนนั้นสวยมากเหมาะที่จะกับ
เป็นดาวโรงเรียน

ดาว

การสื่อสารด้วยคำบางคำในภาษาไทย
ซึ่งล้วนมีความหมาย แต่อาจจะมี
ความหมายโดยตรง หรือบางที
ก็มีความหมายโดยนัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำที่มีความหมายโดยตรงและคำที่มีความหมายโดยนัยได้
๒. เขียนสะกดคำได้ถูกต้อง
๓. เห็นความสำคัญของการใช้คำให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

คำที่มีความหมาย
โดยตรงและโดยนัย

“คำ” หมายถึงอะไร

หน่วยทางภาษาที่ใช้เพื่อสื่อถึงความหมาย ซึ่งประกอบด้วย “พยางค์” หนึ่งคำอาจจะมีเพียงหนึ่งพยางค์ หรือมากกว่าหนึ่งพยางค์ ปกติแล้วในคำแต่ละคำจะมีรากศัพท์ ของคำแสดงถึงความหมายและที่มาของคำนั้น

“คำ”

คำที่มีความหมาย

โดยตรง

คำที่มีความหมาย

โดยนัย

คำที่มีความหมาย โดยตรง

คือ คำที่มีความหมายที่ใช้ตามปกติในภาษาไทย
หรือมีความหมายอันเป็นคุณสมบัติประจำของคำ เช่น

หิน

ของแข็งที่ประกอบด้วยแร่ชนิดเดียวกัน

คำที่มีความหมาย โดยนัย

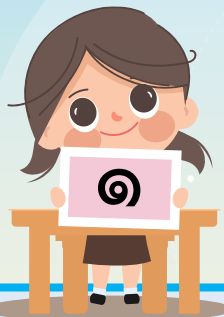
คือ ความหมายของคำที่ไม่ใช้ธรรมดา ตรงตามรูปคำ
แต่เป็นความหมายเชิงเปรียบเทียบ เช่น

หิน

ยาก

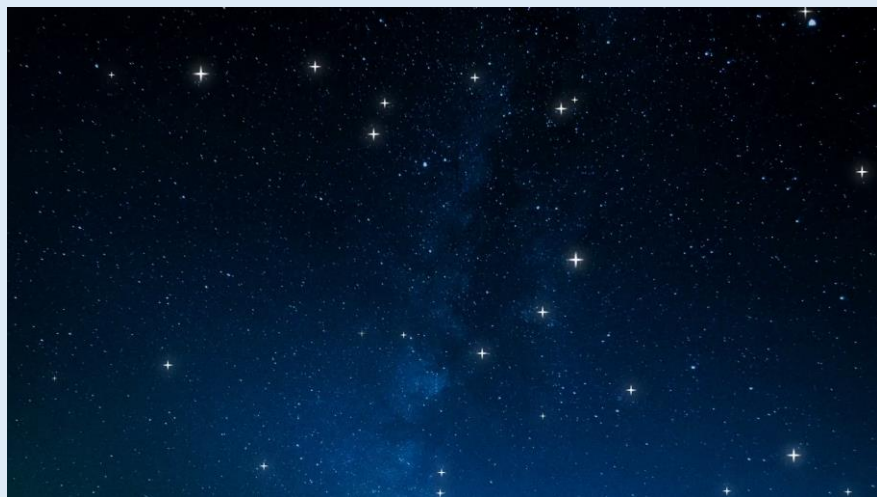
ลองพิจารณา เปรียบเทียบคำ

ดาว

ความหมายโดยตรง

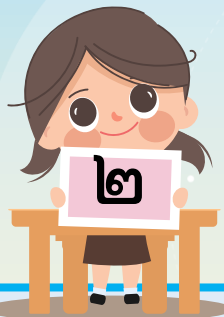

สิ่งที่เห็นเป็นดวงเล็ก ๆ มีแสงสว่าง
ในท้องฟ้า

ความหมายโดยนัย

บุคคลที่เด่นในทางใดทางหนึ่ง

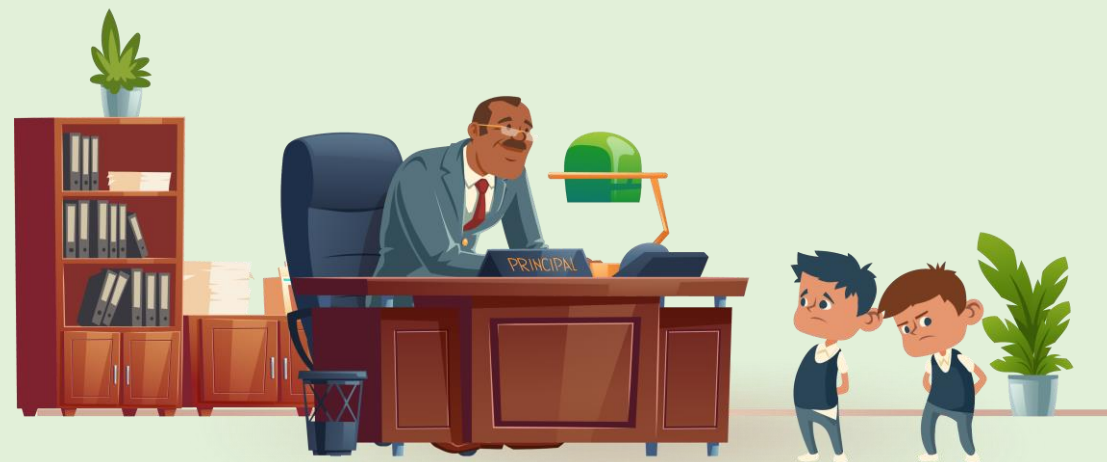
เก้าอี้

ความหมายโดยตรง

ที่สำหรับนั่ง มีขา มีพนักพิง

ความหมายโดยนัย

ตำแหน่ง

เพชร

ความหมายโดยตรง

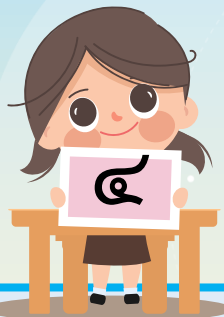

อัญมณีใช้ทำเครื่องประดับ
ที่มีราคาแพง

ความหมายโดยนัย

บุคคลที่มีคุณค่า

หนอนหนังสือ

ความหมายโดยตรง

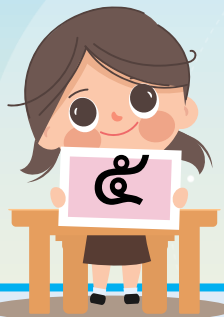
หนอนที่เกาะอยู่กับหนังสือ

ความหมายโดยนัย

คนที่หมกมุ่นอยู่กับการอ่านหนังสือ

ทรัพย์สิน

ความหมายโดยตรง

เครื่องตัดข้าวแกงมีรูปลักษณะ
คล้ายช้อน

ความหมายโดยนัย

ลูกที่อกตัญญู

หลอกหลวง

ตัวอย่างประโยค

ปัจจุบันมีมิจฉาชีพออกมา ต้มตุ๋น

ชาวบ้านให้ชื่อของปลอมเป็น
จำนวนมาก

ง่าย

ตัวอย่างประโยค

เรื่อง กล้วย ๆ แค่นี้ทำไม
เธอถึงทำไม่ได้

ครู

ตัวอย่างประโยค

อาชีพ เรือจ้าง มีหน้าที่สำคัญคือ
อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ให้เรียนจบ
ไปที่ละรุ่น

ยาก

ตัวอย่างประโยค

งานนี้เป็นงานที่ หิน ที่สุด
ตั้งแต่เคยทำมา

ขโมย

ตัวอย่างประโยค

เมื่อคืนบ้านข้าง ๆ โดอน ตื่นแมว

ทุกบ้านได้ของมีค่าไปมากมาย

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๑๑ เต็มคำได้ความ
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำใบงานที่ ๑๑ เต็มคำได้ความ
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๑๑ เต็มคำได้ความ

กิจกรรมกลุ่ม

ใบงานที่ ๑๑

เติมคำได้ความ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติม
ลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

เหยี่ยว	ตีนผี	เพชร	ดอกฟ้า	หมาวัด
หิน	แก้อี	งูเห่า	แกะดำ	ต้มตุ๋น

๑. ซาลีทำตัวเป็น _____ ใส่เสื้อผ้าไม่เหมือนคนอื่น
๒. แสดงความสามารถโดดเด่นในด้านภาษาไทย
เป็น _____ เมื่องามของโรงเรียน
๓. ลูกน้องคนนี้จ้องจะแย่ง _____ จากหัวหน้า

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

เหยี่ยว

ตีนผี

เพชร

ดอกฟ้า

หมาวัด

หิน

เก้าอี้

งูเห่า

แกะดำ

ตุ้มตุ๋น

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

๑. ซาลี่ทำตัวเป็น _____ ใส่เสื้อผ้าไม่เหมือนคนอื่น
๒. แสดงความสามารถโดดเด่นในด้านภาษาไทยเป็น _____
เมื่อดงามของโรงเรียน
๓. ลูกน้องคนนี้จ้องจะแย่ง _____ จากหัวหน้า

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

๔. _____ อย่างเธอคงไม่เหมาะกับผู้ชายไม่เอาไหนอย่างเขาหรอก
๕. ผู้หญิงดี ๆ ที่ไหนก็คงไม่ชอบ _____ อย่างเรา
๖. เกิดเหตุการณ์ _____ ขับรถชนคนแก่บาดเจ็บสาหัส
๗. ปัจจุบันมีมิจฉาชีพ _____ หลอกลวงชาวบ้าน

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

๘. เขาถอดใจซะแล้วเมื่อรู้ว่างานชิ้นนี้ _____ มาก

๙. เลขาฯ คนนี้เป็น _____ ชาวของเจ้านายได้ดี

๑๐. ลูกน้องคนนี้คดโกงเจ้านายสุดท้ายก็เหมือนเลี้ยง _____

ไว้ในบ้าน

สรุป บทเรียน

เฉลยใบงานที่ ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

เหยี่ยว

ตีนผี

เพชร

ดอกฟ้า

หมาวัด

หิน

เก้าอี้

งูเห่า

แกะดำ

ตุ้มตุ๋น

เฉลยใบงานที่ ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

๑. ชาลีทำตัวเป็น แกะดำ ใส่เสื้อผ้าไม่เหมือนคนอื่น

๒. แสดงความสามารถโดดเด่นในด้านภาษาไทยเป็น เพชร

เมื่อดงามของโรงเรียน

๓. ลูกน้องคนนี้จ้องจะแย่ง เก้าอี้ จากหัวหน้า

เฉลยใบงานที่ ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

๔. ดอกฟ้า อย่างเธอคงไม่เหมาะกับผู้ชายไม่เอาไหนอย่างเขาหรอก
๕. ผู้หญิงดี ๆ ที่ไหนก็คงไม่ชอบ หมาวัด อย่างเรา
๖. เกิดเหตุการณ์ ตื่นผี ขับรถชนคนแก่บาดเจ็บสาหัส
๗. ปัจจุบันมีมิจฉาชีพ ต้มตุ๋น หลอกหลวงชาวบ้าน

เฉลยใบงานที่ ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมลงในช่องว่าง โดยพิจารณา
ความหมายตามบริบทต่าง ๆ

๘. เขาถอดใจซะแล้วเมื่อรู้ว่างานชิ้นนี้ หิน มาก

๙. เลขาฯ คนนี้เป็น เหยี่ยว ข่าวกองเจ้านายได้ดี

๑๐. ลูกน้องคนนี้คดโกงเจ้านายสุดท้ายก็เหมือนเลี้ยง งูเห่า

ไว้ในบ้าน

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนคิดว่าการใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย
และบริบทต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการสื่อสารอย่างไร

คำชี้แจง

ฝากให้ครูปลายทาง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้
เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง   ☆☆ พอใช้   ☆☆☆ ค่อนข้างดี   ☆☆☆☆ ดี   ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การอ่าน เรื่อง อย่างนี้ดีควรทำ และอธิบายข้อคิดที่ได้จากการอ่าน	☆☆☆☆☆
๒. การเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องที่อ่าน (อย่างนี้ดีควรทำ)	☆☆☆☆☆
๓. การอ่าน เรื่อง เมตตารธรรมนำสุข และอธิบายข้อคิดที่ได้จากการอ่าน	☆☆☆☆☆
๔. การพูดเล่าประสบการณ์การทำความดีที่ประทับใจ	☆☆☆☆☆
๕. การเขียนแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนาการเขียนเรียงความ	☆☆☆☆☆

คำชี้แจง

ฝากให้ครูปลายทาง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้
เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง   ☆☆ พอใช้   ☆☆☆ ค่อนข้างดี   ☆☆☆☆ ดี   ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๖. การเขียนเรียงความจากหัวข้อที่กำหนดให้น่าสนใจ	☆☆☆☆☆
๗. การใช้พจนานุกรม	☆☆☆☆☆
๘. การฝึกเรียงคำตามพจนานุกรม	☆☆☆☆☆
๙. การอธิบายความหมายของคำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัย	☆☆☆☆☆
๑๐. การมีมารยาทในการอ่านและการเขียน	☆☆☆☆☆

ฝากให้ครูปลายทาง

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆	จำนวน.....	☆☆☆☆	จำนวน.....
☆☆	จำนวน.....	☆☆☆☆☆	จำนวน.....
☆☆☆	จำนวน.....		

สรุป : วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง

พอใช้

ค่อนข้างดี

ดี

ดีมาก

ฝากให้ครูปลายทาง

๓. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียน
ในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

มีสมาธิในการเรียนหนังสือ

ส่งงานตรงเวลา

เขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

ไม่คุยกันขณะครูสอน

คัดลายมือให้สวย

ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

ฝากให้ครูปลายทาง

๓. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียน
ในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

ทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ

มุ่งมั่นในการทำงาน

มีมารยาทในการอ่าน

อ่านออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน

มีมารยาทในการเขียน

มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ฝากให้ครูปลายทาง

แบบบันทึกการเรียนรู้

ตอบคำถามเพื่อประเมินการเรียนรู้ในช่วง “**กลางภาค**” ของตนเอง

- ๑) สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในกลางภาคเรียน คือ
- ๒) สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี
- ๓) สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ
- ๔) ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก
- ๕) สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำที่มีตัวการ์นต์
๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ตัวการ์นต์สรรษา

บทเรียนครั้งต่อไป

“ตัวการ์นต์หรรษา”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

